

PROIECTUL EDUCAȚIONAL – O NOUĂ ABORDARE A MANAGEMENTULUI PROCESULUI DE EDUCAȚIE

THE EDUCATIONAL PROJECT – A NEW APPROACH FOR THE MANAGEMENT OF THE EDUCATIONAL PROCESS

Alina Monica COSTIN, doctorandă.

*Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
PhD students, "Ion Creanga" State Pedagogical University of Chisinau
alinamonica.costin@yahoo.com*

CZU: 37.022 DOI: 10.46727/c.03-04-11-2023.p147-149

Abstract

In the context of the process of reorganization and transformation of educational services from Romania, the development and management of projects at the level of school institutions represent one of the major priorities in the development of educational practices. Therefore, the approach of involving the students in the process of developing new skills of communication, projecting and solving different tasks by means of educational projects is widely spread nowadays. The educational projects are a type of non-formal education by means of which students improve their creativity, their imagination, their need for action, their intellectual, emotional, cultural, civic abilities and skills in order to achieve the main goal of the educational project.

Key-words: educational project, education, skills, pedagogical strategies, approaches, goals, project management

Pedagogia recunoaște importanța construirii unor tehnologii flexibile de învățare care să reflecte viziunea modernă a procesului educațional (inclusiv metoda proiectelor). Perspectivele aplicării tehnologiilor în procesul educațional sunt justificate teoretic și se încearcă identificarea fundamentelor organizatorice și pedagogice ale acestora.

Activitatea de proiect educațional este înțeleasă ca un proces creativ care vizează relevarea și satisfacerea nevoilor cognitive ale elevilor prin crearea unui produs ideal sau material cu noutate subiectivă sau obiectivă [4, p. 26]. Secvența treptată a activității proiectului face posibilă construirea procesului de învățare într-o logică care are un sens personal pentru elev. Va ridica nivelul activității lor creative.

Activitatea de proiect este activitatea mentală creativă bazată pe prelucrarea informațiilor. Se caracterizează atât prin gândire logică, cât și prin gândire intuitivă. Această activitate este condiționată de calitățile personale și abilitățile creative. Are anumite valori. În procesul de studiere a disciplinelor, activitatea proiectului îi introduce pe elevi în creativitate, în formarea activă de a crea ceva nou. Formează gândirea non-standard, promovează îmbogățirea și dezvoltarea creativă, crește potențialul creativ al personalității, dezvoltă abilitățile generale și speciale. Odată cu aceasta, elevii nu sunt sprijiniți cu metode de interacțiune creativă activă în practica educațională actuală.

Problema dezvoltării activității creative este examinată la nivel interdisciplinar. Aspectul filozofic este legat de definirea personalității creatoare ca fiind activă în lumea înconjurătoare. În psihologie, raționamentul/gândirea este caracteristica dinamică inițială a comunicării oamenilor. Aspectul pedagogic subliniază trăsăturile personalității creative: un caracter umanist viu, accent pe dezvoltare și autodezvoltare, cooperare organizată și interacțiune creativă a elevilor și profesorilor .

Activitatea de proiect ca formă specifică de creativitate este un mijloc universal de dezvoltare personală. Este deosebit de productiv atunci când se lucrează cu studenții, în conformitate cu aspirațiile lor pentru viitor și cu dorința de auto-realizare activă. În plus, activitățile de proiect ale elevilor pot fi un mijloc eficient de dezvoltare profesională personală, formarea de calități creative semnificative din punct de vedere profesional, îmbunătățirea realității și auto-îmbunătățirea.

Precizăm că corelarea activității proiectului cu indicatori filozofici ai creativității precum „combinarea” și „libertatea” este semnificativă.

Combinarea este evidentă în construirea modelelor operaționale (etapa de sinteză) în activitatea proiectului. Imaginea obiectului de activitate al proiectului este transformată aici pe baza unei căutări a diferitelor combinații ale părților cele mai semnificative.

Analiza activității proiectului ne permite să concluzionăm că subiectul activității proiectului face o alegere liberă, ghidată de scop, în toate etapele: selectarea surselor de informații pentru studierea problemei, analizarea și selectarea teoriilor, modelarea diferitelor combinații ale obiect activitate de proiect, definirea unui model conceptual din setul de opțiuni.

Activitatea proiectului educațional se bazează pe gândirea creativă, însoțită de procese psihologice (conștient – comparație, analiză, sinteză, inconștient – gândire) și are următoarele caracteristici principale [6]:

- subiectivitatea - elevul este cel care planifică și desfășoară activități, reglând implementarea și rezultatele acestora în funcție de nevoile, abilitățile personale ale elevilor;
- obiectivitate - activitatea elevului este îndreptată către subiect, de care depinde conținutul, mijloacele, metodele, produsele și rezultatul acestuia, adică sfera activității elevului;
- activitate – necesitatea costurilor energetice pentru implementarea activităților proiectului și necesitatea obținerii de rezultate;
- scop – o secvență structurată de operațiuni și acțiuni permite obținerea unor rezultate intermediare și un rezultat creativ final corespunzător scopului;
- motivare – favorizează trezirea activității personale;
- mindfulness - acordarea unui sens individual acțiunilor specifice pe baza coordonării nevoii, motivului, scopului activității proiectului.

Activitatea proiectului educațional cuprinde următoarele etape:

- 1) informare și regăsire, atunci când informațiile sunt căutate (elaborarea sarcinilor individuale și de grup, analiza experienței personale a elevului, definirea resurselor etc.) și studiate cu atenție;
- 2) cercetarea, când se selectează modalitățile de rezolvare a problemei, cantitatea de muncă independentă a elevilor, modalitățile de evaluare a rezultatelor intermediare și corectarea acestora.
- 3) creativ, când prezentările sunt pregătite, discutate activ și protejate etc.

Etapetele activității proiectului (stabilirea scopurilor, analiză, sinteză, evaluare) corespund actelor evidențiate de psihologi. Astfel, R.S. Mensfill și T.V. Busse evidențiază următoarele acte de activitate: alegerea problemei → efort intenționat pe termen lung → constatarea setului de restricții → modificarea și depășirea setului de restricții → verificarea și dezvoltarea detaliată V.A. Molyako dă alte denumiri acestor faze: apariția problemei → formularea problemei → pregătirea pentru soluție → formarea ideii → întruchiparea conceptului → verificarea și rafinarea.

Scopul modelului didactic de dezvoltare a activității creative a elevilor în procesul de activitate al proiectului este de a crea un astfel de spațiu educațional în care să se poată atinge nivelul previzibil al activității creative a elevilor. Distingem următoarele componente structurale în model: motivație, tehnologii inovatoare, creativitate.

Conținutul fiecărei componente structurale este dezvoltat prin module: general-didactic, subiect-metodologic și psihologic-didactic.

Modulul general-didactic rezolvă următoarele sarcini de dezvoltare a activității creative a elevilor:

- a) dobândirea de către elevi a proprietăților cognitive, emoțional-voliționale, psihologice (caracter, abilități, înclinație);
- b) perfecționarea caracteristicilor personale (mobilizarea minții și a voinței, independență constructivă, asociativitate neașteptată, capacitatea de a rezolva sarcini creative nestandardizate etc.).

Modulul subiect-metodologic al modelului didactic presupune rezolvarea următoarelor sarcini:

- formarea unui interes cognitiv stabil al elevilor pentru viitoarea lor activitate profesională;
- utilizarea activă a tehnologiilor inovatoare;

- formarea de legături de comunicare și schimbul de experiență constructivă cu participanții la alte proiecte.

Modulul psihologic permite rezolvarea următoarelor sarcini:

- formarea orientării umane a elevilor, asigurând dezvoltarea liberă și autorealizarea individului în activitățile de proiect educațional;
- formarea și dezvoltarea calităților creative ale individului;
- formarea unui mediu educațional creativ confortabil, care oferă oportunitatea dezvoltării și manifestării activității creative a elevilor.

Modelul didactic propus de dezvoltare a activității creative a elevilor în logica proiectului educațional asigură creșterea cunoștințelor în disciplinele umanitare, formează calități comunicative și semnificative din punct de vedere profesional (independență, inițiativă, flexibilitate, mobilitate etc.). Le permite elevilor să-și extindă oportunitățile personale.

Activitatea elevilor în logica proiectului educațional poate fi caracterizată ca un proces dinamic continuu de manifestare a activității creative a personalității elevului, care este determinat de legături integratoare ale principalelor etape ale activității proiectului. Oferă motivație intrapersonală pe baza stabilirii obiectivelor, dezvoltării ideii, implementării acesteia și obținerea de rezultate concrete sub forma unui nou produs creativ. Noul produs este rezultatul activității proiectului în studiul disciplinelor umanitare.

Activitatea în logica proiectului educațional influențează pozitiv dezvoltarea flexibilității gândirii elevilor. Indică o diversitate de idei și strategii, capacitatea de a trece de la un aspect la altul.

Proiectele educaționale pornesc de la premiza că educația de bună calitate presupune aplicarea modelului diversității prin abordarea diferențiată, inițierea de proiecte în care să fie implicați elevi, cadre didactice de diferite specialități, parteneri educaționali, pornind de la părinți, societatea civilă, media și comunitate. De aceea, ele urmăresc implicarea activă a acestora în activități specifice unei tematici comune la nivel de parteneriat. Este important ca această tematică să fie una motivantă și relevantă pentru toate instituțiile implicate în proiect. Activitățile proiectelor sunt interdisciplinare. În cazul proiectelor centrate pe elevi, este important ca aceștia să fie implicați în toate etapele de realizare a proiectelor, de la planificarea acestora, până la evaluare și diseminarea rezultatelor. Implicarea continuă trebuie să ofere perspective diferite față de parteneriatele existente, o ancorare puternică a proiectelor în realitatea comunităților participante, determinarea implicării cât mai multor actori relevanți în domeniul educației, exploatarea eficientă a rezultatelor.

Bibliografie:

1. BUNAIĂȘU, C. M. *Elaborarea și managementul proiectelor educaționale*, București: Ed. Universitară, 2012, ISBN 978-606-591-572-5
2. GORAȘ-POSTICĂ, V. *Teoria și metodologia managementului proiectelor educaționale de intervenție*. Chișinău: CEP USM, 2013. 193 p.
3. SERGEEVA, M.G. & NIKITINA, E.E., *Criteria indicators of formation of economic competence of system of the general education // International Conference "Education Environment for the Information Age" (EEIA-2016) / Moscova, Rusia, June 6–7, 2016*. S.V. Ivanova and E.V. Nikulchev (Eds.). URL: <http://dx.doi.org/10.1051/shsconf/20162901064>
4. SERGEEVA, M.G., SOKOLOVA, N.L., IPPOLITOVA, N.V., TABUEVA, E.V., ILYINSKAYA, I.P. & BAKHTIGULOVA L.B. *Psychological and pedagogical support for the social worker's professional development // Espacios*. V. 39. N 2., 2018, p. 26.
5. ȘTEFAN, M., *Educația extracurriculară*. București: Ed. Pro Humanitate, 2001.
6. TATARINCEVA, A.M., SOKOLOVA, N.L., MRACHENKO, E.A., SERGEEVA, M.G. & SAMOKHIN, I.S., *Factors determining individual success in Life-long learning // Espacios*. V. 39. N 2. 2018, P. 28.